

5 SEM FYUGP PHIC5B

2025

(November)

PHILOSOPHY

(Core)

Paper : PHIC5B

(Modern Western Philosophy)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : 1×6=6

Choose the correct answer :

- (a) ডেকাৰ্টক/হিউমক আধুনিক পাশ্চাত্য দৰ্শনৰ পিতৃ আখ্যা
দিয়া হয়।

Descartes/Hume is regarded as the father of
Modern Western Philosophy.

- (b) স্পিনোজাৰ দ্ৰব্যৰ ধাৰণাত ঈশ্বৰক/আত্মাক পৰম দ্ৰব্য
আখ্যা দিয়া হৈছে।

In Spinoza's concept of substance,
God/Soul is the absolute substance.

(2)

- (c) “ম’নাডসমূহ খিৰিকীবিহীন।” (সত্য / অসত্য)
“Monads are windowless.” (True / False)
- (d) ডেকাৰ্টে/ল’কে অন্তৰ্জাত ধাৰণাসমূহক খণ্ডন কৰিছিল।
Descartes/Locke refuted the concept of innate ideas.
- (e) বার্কলিৰ মতে, মুখ্য গুণসমূহ বিষয়ীত থাকে/বিষয়ত থাকে।
According to Berkeley, primary qualities belong to the subject/object.
- (f) *Critique of Pure Reason* নামৰ গ্ৰন্থখনৰ লেখক কাণ্ট/হেগেল।
The writer of the book, *Critique of Pure Reason* is Kant/Hegel.
2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো তিনিটা) : 4×3=12
Write short notes on (any three) :
- (a) কগিটো আৰ্গো চাম
Cogito ergo sum
- (b) ম’নাড
Monad
- (c) গৌণ গুণসমূহ
Secondary qualities
- (d) কাণ্টৰ কালৰ ধাৰণা
Kant’s concept of Time

26P/42

(Continued)

(3)

3. ডেকাৰ্টৰ দেহ-মন সম্পৰ্কৰ ধাৰণাটো বহলাই আলোচনা কৰা। 11
Elaborately discuss Descartes concept of mind-body relation.

অথবা / Or

স্পিনোজাৰ সমান্তৰালবাদ তত্ত্বটো সমালোচনাসহ ব্যাখ্যা কৰা।
Critically explain Spinoza's theory of Parallelism.

4. লেইব্‌নিজৰ পূৰ্ব-প্ৰতিষ্ঠিত সমন্বয়বাদৰ আলোচনা কৰা। 11
Discuss Leibnitz's theory of pre-established harmony.

অথবা / Or

ল’কৰ জ্ঞান তত্ত্বটো বহলাই আলোচনা কৰা।
Elaborately discuss Locke's theory of knowledge.

5. “Esse est percipi” (“অস্তিত্বই প্ৰত্যক্ষ”)—এই উক্তিটোৰ মাধ্যমেৰে বার্কলিৰ ভাৱবাদৰ আলোচনা কৰা। 10
Discuss Berkeley's idealism with reference to the dictum “esse est percipi”.

অথবা / Or

হিউমৰ কাৰণতাৰ ধাৰণাটো আলোচনা কৰা।
Discuss Hume's concept of causality.

26P/42

(Turn Over)

6. কান্টৰ অৱধাৰণাৰ ৰূপৰ সম্পৰ্কে বহলাই লিখা। 10

Write elaborately on the concept of Kant's forms of judgement.

অথবা / Or

হেগেলৰ মূৰ্ত সার্বিকতাৰ ধাৰণাটোৰ সমালোচনামূলক আলোচনা কৰা।

Critically discuss Hegel's concept of concrete universal.

★★★